

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет дошкільної та спеціальної освіти
Кафедра дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри дошкільної освіти

доц. Ольга МЕЛЬНИКОВА

“30” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 26 КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ ДІТЬМИ

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта. Спеціальна освіта (логопедія)

Робоча програма «Комп'ютерні технології в роботі з дітьми» для здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Розробники: **Мельникова Ольга Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дошкільної освіти.
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 року

В.о. завідувача кафедри дошкільної освіти

Ольга МЕЛЬНИКОВА

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету дошкільної та спеціальної освіти

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії
факультету дошкільної та спеціальної освіти

Ольга БУТЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (ПІБ) «__» __ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (ПІБ) «__» __ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (ПІБ) «__» __ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (ПІБ) «__» __ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	Зкр./ 90 год	
Курс	4	
Семестр	7	
Кількість змістових модулів із розподілом:	2	
Обсяг кредитів	3	
Обсяг годин, у тому числі:	90	
Аудиторні:	44	
Лекційні	22	
Семінарські / Практичні	22	
Лабораторні	-	
Самостійна робота	40	
Індивідуальні завдання	6	
Форма семестрового контролю	Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - підготовка майбутнього вихователя до ефективного використання сучасних комп'ютерних технологій в роботі з дітьми дошкільного віку; формування теоретичних знань та вмінь роботи з персональним комп'ютером і прикладними програмами, які необхідні для ефективного застосування новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій у освітньому процесі ЗДО, науковій і професійній діяльності; підготовку до практичної реалізації завдань вихователя у сучасних умовах цифровізації та інформатизації дошкільної освіти.

Завдання: *забезпечувати формування загальних та фахових компетентностей:*

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ФК-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

ФК-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

ФК-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

3. Результати навчання за дисципліною

Очікувані результати навчання:

ПРН-1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПРН-25. Уміння застосовувати знання про соціальну систему суспільства, розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ і процесів

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні підходи щодо застосування комп'ютерних технологій у ЗДО

Тема 1. Поняття інформаційних технологій та особливості їх інтеграції в освітній процес.

Поняття інформації та інформаційних технологій. Етапи розвитку інформаційних технологій. Комп'ютер як інтелектуальне знаряддя. Мультимедійні технології в освітньому процесі. Інформаційний простір та інформаційне середовище закладу дошкільної освіти як результат інтеграції інформаційних технологій в освітній процес.

Тема 2. Інформаційно-комунікаційна та цифрова компетентність: від вихователя до дитини дошкільного віку.

Поняття інформаційно-комунікаційної компетентності. Складові інформаційно-комунікаційної компетентності вихователя (що повинен знати і вміти вихователь). Поняття та складові цифрової компетентності дитини дошкільного віку (Базовий компонент дошкільної освіти). Етапи, форми і засоби формування цифрової компетентності дитини дошкільного віку. Спільна робота закладу дошкільної освіти та батьків щодо формування цифрової компетентності дітей дошкільного віку.

Тема 3. Вимоги до використання інформаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти

Напрями використання інформаційних технологій в середовищі закладу дошкільної освіти. Використання інформаційних технологій в дитячому садку: безпекові аспекти. Санітарно-гігієнічні вимоги до будівель та приміщень закладу дошкільної освіти у контексті використання інформаційних технологій. Методичне та програмне комп'ютерне забезпечення комп'ютерно-ігрового комплексу закладу дошкільної освіти.

Тема 4. Особливості організації та проведення занять з комп'ютерної грамоти для дітей дошкільного віку із застосуванням персонального комп'ютера

Врахування складової Державного стандарту з дошкільної освіти щодо цифрової компетентності в освітньо-розвивальних програмах. Структура заняття з комп'ютерної грамоти в старших групах закладу дошкільної освіти. Тематика занять з комп'ютерної грамоти. Основні вимоги до підготовки вихователя у контексті проведення занять з комп'ютерної грамоти.

Тема 5. Комп'ютерна гра як засіб використання інформаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти

Поняття комп'ютерної гри. Види і форми комп'ютерних ігор. Переваги використання комп'ютерних ігор в освітньому процесі. Вимоги до комп'ютерних ігор у контексті роботи з дітьми дошкільного віку. Залежність від комп'ютерних ігор: тенденції та способи подолання.

Змістовий модуль 2. Практична реалізація комп'ютерних технологій у діяльності вихователя ЗДО

Тема 6. Використання комп'ютерних програм у процесі ведення ділової документації ЗДО. Огляд програмного забезпечення для створення інформаційного супроводу занять та ігрової діяльності з дітьми дошкільного віку

Можливості Microsoft Office Word у роботі вихователя. Використання Microsoft Office Excel в інформаційному просторі закладу дошкільної освіти. Програми для створення мультимедійних презентацій у роботі вихователя. Технологія створення інтерактивних дидактичних ігор (Microsoft Power Point, <https://learningapps.org/>). Ментальні карти як інструмент для відображення процесу мислення і структурування інформації у візуальній формі. Узагальнення індивідуальної, інтерактивної композиції для систематизації завдань у вигляді фотоколажу. Використанням ресурсів Google у роботі вихователя: створення опитувальників, можливості Youtube, створення та наповнення сайту закладу дошкільної освіти.

Тема 7. Користування та можливості доступу до онлайн-бібліотек, медіатек та наукометричних баз у роботі вихователя, вихователя-методиста

Користування ресурсами Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Ознайомлення з можливостями репозитарію університетів. Перелік джерел інформаційно-методичного забезпечення дошкільної освіти в мережі Інтернет.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма										
	усього	у тому числі									
		л	п	лаб.	інд.	с.р.					
1	2	3	4	5	6	7					
Модуль 1											
Змістовий модуль 1.											
Теоретичні підходи щодо застосування комп'ютерних технологій у ЗДО											
Тема 1. Поняття інформаційних технологій та особливості їх інтеграції в освітній процес.	10	2	2			6					
Тема 2. Інформаційно-комунікаційна та цифрова компетентність: від вихователя до дитини дошкільного віку.	14	4	4			6					
Тема 3. Вимоги до використання інформаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти	10	2	2			6					
Тема 4. Особливості організації та проведення занять з комп'ютерної грамоти для дітей дошкільного віку із застосуванням персонального комп'ютера	10	2	2			6					
Тема 5. Комп'ютерна гра як засіб використання інформаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти	10	2	2		2	4					
Разом за змістовим модулем 1	54	12	12		2	28					
Змістовий модуль 2.											
Практична реалізація комп'ютерних технологій у діяльності вихователя ЗДО											
Тема 6. Використання комп'ютерних програм у процесі ведення	20	6	6		2	6					

ділової документації ЗДО. Огляд програмного забезпечення для створення інформаційного супроводу занять та ігрової діяльності з дітьми дошкільного віку												
Тема 7. Користування та можливості доступу до онлайн-бібліотек, медіатек та наукометричних баз у роботі вихователя, вихователя-методиста	16	4	4		2	6						
Разом за змістовим модулем 2	36	10	10		4	12						
Усього годин	90	22	22		6	40						

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ден.	
1	Тема: Вимоги до використання інформаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти	2	
2	Тема: Особливості організації та проведення занять з комп'ютерної грамоти для дітей дошкільного віку із застосуванням персонального комп'ютера	2	
3	Тема: Комп'ютерна гра як засіб використання інформаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти	2	
4	Тема: Можливості Microsoft Office Word у роботі вихователя	2	
5	Тема: Використання Microsoft Office Excel в інформаційному просторі закладу дошкільної освіти	2	
6	Тема: Програми для створення мультимедійних презентацій у роботі вихователя	2	
7	Тема: Технологія створення інтерактивних дидактичних ігор (Microsoft Power Point, https://learningapps.org/)	2	
8	Тема: Ментальні карти як інструмент для відображення процесу мислення і структурування інформації у візуальній формі	2	
9	Тема: Узагальнення індивідуальної, інтерактивної композиції для систематизації завдань у вигляді фотоколажу	2	
10	Тема: Використанням ресурсів Google у роботі вихователя: створення опитувальників, можливості Youtube, створення та наповнення сайту закладу дошкільної освіти	2	
11	Тема: Користування та можливості доступу до онлайн-бібліотек, медіатек та наукометричних баз у роботі вихователя, вихователя-методиста	2	
	Разом	22	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ден.	
1	<p>Тема: Вимоги до використання інформаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти</p> <p>1. Підготувати повідомлення/виступ на методичному семінарі для вихователів закладу дошкільної освіти щодо поняття про інформаційні технології, переваги та недоліки діджиталізації освітнього процесу закладу дошкільної освіти тощо використовуючи мультимедійні засоби.</p> <p>2. Ознайомитись з наказом Міністерства охорони здоров'я України 24.03.2016 № 234 «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів»</p> <p>3. Узагальнити вимоги до безпечного середовища дітей раннього та дошкільного віку, умов безпеки їх життєдіяльності в контексті роботи за комп'ютером</p> <p>4. Розробити/підібрати заняття з медіа грамотності для дітей дошкільного віку</p>	4	
2	<p>Тема: Особливості організації та проведення занять з комп'ютерної грамоти для дітей дошкільного віку із застосуванням персонального комп'ютера</p> <p>1. Підібрати у електронному каталозі бібліотеки літературу з питання інформаційних технологій</p> <p>2. Ознайомитись з Парціальною програмою для дітей старшого дошкільного віку «Комп'ютерна грамота для малят»</p> <p>3. Розробити календарний план/тематичний план/програму з формування цифрової компетентності дітей старшого дошкільного віку на рік</p>	4	
3	<p>Тема: Комп'ютерна гра як засіб використання інформаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти</p> <p>1. Користуючись мережею Інтернет підібрати розвивальні онлайн-ігри для дітей старшого дошкільного віку (3-5)</p> <p>2. Підготуватись до дебатів на тему «Комп'ютерна гра в дошкільному віці: освіта чи залежність»</p> <p>3. Підібрати перелік дитячих розвивальних ігрових програм, що можуть використовуватися на заняттях чи гуртках з навчання дошкільників основ комп'ютерної грамотності (ігрові програми на власний розсуд)</p>	2	
4	<p>Тема: Можливості Microsoft Office Word у роботі вихователя</p> <p>1. Ознайомитись з історичною довідкою щодо розробки Microsoft програмного забезпечення для офісу</p> <p>2. Вивчити перелік програм-аналогів, що забезпечують набір та редагування тексту, окреслити їх переваги та недоліки в таблиці</p> <p>3. Провести конкурс із швидкості набору тексту на клавіатурі</p> <p>4. Підібрати перелік джерел з художніми шрифтами для оформлення друкованої продукції в Microsoft Office Word</p>	4	
5	<p>Тема: Використання Microsoft Office Excel в інформаційному просторі закладу дошкільної освіти</p> <p>1. Ознайомитись з можливостями забезпечення фільтрування</p>	4	

	інформації в базах даних, створених за допомогою Microsoft Office Excel, пошук інформації, сортування та групування даних. На прикладі файлу з даними про учасників групи. У подальшому такий досвід можна використовувати для обліку відвідування дітей закладу дошкільної освіти, побудови календарних планів, проведення та аналізу даних різноманітної діагностики навчальних знань та вмінь дітьми тощо.		
6	Тема: Програми для створення мультимедійних презентацій у роботі вихователя 1. Ознайомитись з програмним забезпеченням, яке дозволяє створювати презентації для використання в освітньому процесі закладу дошкільної освіти 2. Розробити та продемонструвати приклади презентацій, створених за допомогою різних програмних засобів – Power Point – Prezi – Canva – Crello – Keynote – Piktochart – Slides – Office Sway – Google презентації	4	
7	Тема: Технологія створення інтерактивних дидактичних ігор (Microsoft Power Point, https://learningapps.org/) 1. Розробити спільний командний збірник дидактичних комп'ютерних ігор, створених в Microsoft Power Point за напрямками Базового освітнього компоненту дошкільної освіти	2	
8	Тема: Ментальні карти як інструмент для відображення процесу мислення і структурування інформації у візуальній формі 1. Ознайомитись з можливостями використання ментальних карт в освітньому середовищі закладу дошкільної освіти 2. Ознайомитись з додатковим програмним забезпеченням, яке дає можливість створювати і використовувати ментальні карти – Freemind – Coogle – Xmind – MindMeister – BubblUs – WiseMapping – iMindMap	4	
9	Тема: Узагальнення індивідуальної, інтерактивної композиції для систематизації завдань у вигляді фотоколажу 1. Узагальнити можливості використання фотоколажу в середовищі та роботі групи закладу дошкільної освіти 2. Ознайомитись із програмним забезпеченням для створення колажів – CollageIt – Canva – Fotojet – VistaCreate – Photovisi	4	
10	Тема: Використанням ресурсів Google у роботі вихователя:	4	

	створення опитувальників, можливості Youtube, створення та наповнення сайту закладу дошкільної освіти 1. Ознайомитись з можливостями Google для здійснення освітнього процесу в закладі дошкільної освіти – Gmail – Форми – Youtube – Диск – Клас – Meet – Сайти		
11	Тема: Користування та можливості доступу до онлайн-бібліотек, медіатек та наукометричних баз у роботі вихователя, вихователя-методиста 1. Ознайомитись з можливостями електронних каталогів бібліотек України: – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського; – Національна бібліотека України для дітей – Наукова бібліотека УДПУ імені Павла Тичини – Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого	4	
	Разом	40	

8. Індивідуальні завдання

1. «Вплив комп'ютера на психічний розвиток дитини-дошкільника».
2. «Особливості впливу засобів масової інформації на соціалізацію дітей дошкільного віку».
3. «Комп'ютерна компетентність вихователя як чинник соціально-емоційного розвитку дитини».
4. «Комп'ютер як розвивальний засіб самостійної діяльності дітей».
5. «Інформаційна культура вихователя дошкільного навчального закладу».
6. «Сучасні комп'ютерні технології та їх вплив на внутрішній світ і поведінку дитини».
7. «Розвиток інформаційної освіти за кордоном».
8. «Комп'ютерні технології в естетичному вихованні сучасної дитини-дошкільника».
9. «Комп'ютерні технології в системі дошкільної освіти».
10. «Наслідки використання електронної техніки для розвитку здібностей дитини».
11. «Комп'ютерна компетентність в контексті особистісно зорієнтованого виховання».
12. «Вплив комп'ютерних ігор на дитячу агресивність».
13. «Дитина у світі інформаційно-комунікаційних технологій».
14. «Комп'ютерна залежність у дітей : виникнення і запобігання».
15. «Використання інформаційно-комп'ютерних технологій на заняттях у дошкільному навчальному закладі».
16. «Вплив телебачення та комп'ютерних технологій на формування свідомості дітей дошкільного віку».
17. «Вплив комп'ютерних технологій на духовне становлення дітей дошкільного віку».
18. «Актуальні питання формування комп'ютерної компетентності фахівців дошкільної освіти».
19. «Використання комп'ютерних технологій у роботі з дітьми дошкільного віку».
20. «Сучасний стан використання практичної комп'ютеризації процесу навчання в дошкільному навчальному закладі».
21. «Формування інформаційного світосприйняття засобами комп'ютерних технологій навчання».

9. Методи навчання: програма побудована за вимогами кредитно-трансферної (трансферно-рейтингової) системи організації навчального процесу у вищих закладах освіти. У процесі викладання навчальної дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні (проектна, інтерактивна, індивідуалізації та диференціації, проблемна тощо) та інформаційно-комунікаційні технології (мультимедійні, комп'ютерні, інтернет-технології та дистанційні курси), лекції, підготовка рефератів на задані теми.

10. Методи контролю: поточне оцінювання на практичному занятті: оцінка за ІНДЗ (реферат); підсумковий тестовий контроль; оцінка за індивідуальні домашні завдання, екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
69–74	D	задовільно	
60–68	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Розподіл балів, які отримують студенти з дисципліни

Денна ф.н.

Модуль 1												Модуль 2 (ІНДЗ)	Підсумковий контроль	Сума (Іспит)
Змістовий модуль I						Змістовий модуль II								
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	МК	25	10	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10			

13. Шкала оцінювання

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка за націон. системою	Оцінка за сист. в УДПУ
A	<i>Відмінно</i> - відмінне виконання, можливо з незначною кількістю помилок	5	90-100 %
B	<i>Дуже добре</i> - вище середнього рівня з кількома помилками	4	82-89 %
C	<i>Добре</i> - правильна робота з певною кількістю помилок	4	75-81 %
D	<i>Задовільно</i> - непогано, але зі значною кількістю помилок	3	69-74 %
E	<i>Достатньо</i> - виконання задовольняє мінімальні критерії	3	60-68 %
FX	<i>Незадовільно</i> - потрібно доопрацювати на Perezдачу	2	35-59 %
F	<i>Незадовільно</i> - обов'язковий повторний курс	2	1-34 %
ABCDE	<i>Зараховано</i>		60-100 %
FXF	<i>Не зараховано</i>		1-59 %

14. Методичне забезпечення:

впроваджено мультимедійні засоби (електронні підручники, словники, енциклопедії, відео-, та аудіо матеріали; ресурси Інтернету, мультимедійні дошки). Ефективно використовується система дистанційного навчання «Moodle», яка є засобом отримання студентами необхідної інформації, активізації, комунікації (зокрема, у ситуації викладач – студент), перевірки знань, умінь та навичок.

15. Рекомендована література

Базова

1. Семчук С. І. Комп'ютерні технології в роботі з дітьми дошкільного віку : навчально-методичний посібник для студ. ф-ту дошк. освіти. Умань: ВПЦ «Візаві», (Видавець «Сочінський»), 2011. 102 с.

2. Семчук С. І. Засоби масової інформації в процесі соціалізації дошкільників: особливості впливу та методичні рекомендації : [навч. метод. посіб.]. Умань : ВПЦ «Візаві», 2010. 80 с.

3. Семчук С. І. Особливості впливу засобів масової інформації на соціалізацію дітей дошкільного віку : монографія. Умань : ВПЦ «Візаві», 2012. 141 с.

4. Семчук С. І. Формування інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх вихователів: теорія та практика : монографія. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2016. 400 с.

5. Засоби інформаційно-комунікаційних технологій єдиного інформаційного простору системи освіти України: монографія / [В. В. Лапінський, А. Ю. Пилипчук, М. П. Шишкіна та ін.]; за наук.ред. проф. В. Ю. Бикова К.: Педагогічна думка, 2010. 160 с.

6. Зайцева Т.В. Вступ до інформаційних технологій. Херсон: Айлант. 2000. 196 с.

7. Гуржій А.М., Зайцева Т.В., Співаковський О.В. Комп'ютерні технології загального призначення. Херсон: Айлант. 2001. 215с.

8. Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю. І. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі: посібник для педагогічних працівників; студентів педагогічних вищих навчальних закладів. Вінниця, ДОВ "Вінниця", 2002. 116 с.

10. Гуревич Р.С., Шестопалюк О.В, Шевченко Л.С. Застосування мультимедійних засобів навчання та глобальних інформаційних мереж у наукових дослідженнях. Навчально-методичний посібник. Вінниця, ДОВ "Вінниця", 2004. 125 с.

Допоміжна

1. Безпека дітей в інтернеті. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/vihovna-robotata-zahist-prav-ditini/bezpeka-ditej-v-interneti>
2. Бути медіаграмотним: десять необхідних компетентностей. Detector Media, 24 травня 2017. URL: <https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/buti-mediagramotnim-desyat-neobkhidnikh-kompetentnostey/>
3. Волошенюк О., Мокрогуз О. Батьки, діти та медіа: путівник із батьківського посередництва / За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. Київ: ЦВП, АУП, 2017. 79 с. URL: http://www.aup.com.ua/uploads/Posib_dla_batkiv_2017.pdf
4. Голубева О. Є., Стерденко С. М. Соціалізація дитини у світі екранних медіа. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: навчальний посібник / О. Т. Баришпольць та ін.; за ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця. Київ: Міленіум, 2010. С. 156–167.
5. Європейські рамкові документи про цифрову компетентність: DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use, Digital Competence Framework for Educators (DigCompEdu).
6. Концепція виховання дітей та молоді в цифровому просторі (2022р.) <https://ipv.org.ua/wp-content/uploads/2021/08/Kontseptsiia-vykhovannia-ditej-ta-molodi-v-tsyfrovomu-prostori.pdf>
7. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні: схвалена постановою Президії Національної Академії педагогічних наук України від 20.05.2010 р., протокол №1-776-150. URL: <https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosviti-v-ukraini/>
8. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку (2020) <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/43>
9. Концепція розвитку дошкільної освіти (проект) <https://mon.gov.ua/ua/news/yakisna-ta-dostupna-doshkilna-osvita-zaversheno-gromadske-obgovorennya-proyektu-koncepciyi-rozvitku-doshkilnoyi-osviti>
10. Концепція розвитку педагогічної освіти (2018 р.) <https://mon.gov.ua/ua/npa/prozatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
11. Концепція цифрової трансформації освіти і науки (проект, 2021р.) URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/koncepciya-cifrovoyi-transformaciyi-osviti-i-nauki-monzaprosnyue-do-gromadskogo-obgovorennya>
12. Не потони в інформаційному дощі. Навчання медіаграмотності громадян. Посібник для тренерів. Київ: Академія Української преси, 2016. 193 с.
13. Andrzejewska A. Dzieci i młodzież w sieci zagrożeń realnych i wirtualnych: aspekty teoretyczne i empiryczne. Warszawa: Difin SA, 2014. 272 s.

16. Інформаційні ресурси

www.nduv.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім. Вернадського.

www.mon.gov.ua – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.

<https://osvita.dii.gov.ua/> - національна едьютейнмент освітня платформа актуальних знань та навичок